

Vlaams
Parlement

ingediend op **761** (2020-2021) – Nr. 1
30 april 2021 (2020-2021)

Voorstel van resolutie

van Freya Perdaens, Orry Van de Wauwer, Stephanie D'Hose,
An Moerenhout en Maxim Veys

over geweld en discriminatie
tegen lgbtqi+-personen

TOELICHTING

Vlaanderen speelt een internationale voortrekkersrol op het vlak van gelijke kansen en rechten voor lgbtqi+-personen, al is er nog veel ruimte voor verbetering (lgbtqi+: lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning, intersex, plus). Dat wordt ook erkend in het Vlaamse regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 31/1), waarin wordt bepaald dat er verder ingezet wordt "op het ondersteunen van de LGBTQI+-gemeenschap waarbij we zorgen voor een sterke beleidsmatige en financiële verankering binnen het brede welzijnsbeleid. Bij deze doelgroep hebben we bijzondere aandacht voor zelfmoordpreventie, bestrijden van eenzaamheid bij oudere personen en de gelijke behandeling in onder andere welzijnsvoorzieningen, sportclubs, ..."

Vlaanderen heeft daarvoor een regelgevend kader aangenomen via het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijke-behandelingsbeleid en via het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt. Op federaal niveau vormen de Genderwet, de Antiracismewet en de Antidiscriminatiewet samen het sluitstuk van het verbod op discriminatie in België. Discriminatie op grond van seksuele geaardheid en geslacht (met inbegrip van transgenders) is verboden en strafbaar.

Er is al een lange weg afgelegd. De survey Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen (SCV) van 2015¹ toont een positieve tendens op het vlak van maatschappelijke acceptatie van holebiseksualiteit. 91 procent van de Vlamingen vindt dat holebi's hun leven moeten kunnen leiden zoals ze dat zelf willen. 75 procent steunt de openstelling van het burgerlijk huwelijk voor personen van hetzelfde geslacht. Tegelijkertijd kwalificeert VRIND 2017 de houding van de Vlaming ten opzichte van holebiseksualiteit als niet eenduidig (VRIND: Vlaamse Regionale Indicatoren). Zo zou bijvoorbeeld 17,3 procent van de Vlamingen het er moeilijk mee hebben als hun kind een homoseksuele relatie zou hebben. 31 procent van de Vlamingen ervaart twee mannen die kussen in het openbaar als aanstootgevend. Vlaanderen zet dus terecht in op het sensibiliseren en informeren van het brede publiek, (onder meer) door de ondersteuning van het middenveld (Transgender Infopunt, çavaria, Wel Jong Niet Hetero, KLIQ vzw, Lumi, Belgian Pride en de Regenbooghuizen). Die organisaties krijgen vanuit de Vlaamse Regering een structurele financiering. Binnen de nieuwe erkenningsronde van het decreet Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk was er ook aandacht voor het thema lgbtqi+. Zo erkende het decreet ook KLIQ vzw als nieuwe organisatie. KLIQ vzw is het vormings- en trainingscentrum van çavaria dat werkt rond gender- en seksuele diversiteit. Burgers kunnen bij hen terecht voor vorming, trajectbegeleiding en webinars rond het lgbtqi+-thema.

Ondanks die inspanningen voelen nog steeds heel wat lgbtqi+-personen zich niet overall veilig en vrij om zichzelf te zijn. Onderzoek² toont aan dat meer dan 60 procent van de holebi's zichzelf niet durft te zijn in publieke ruimtes uit angst om bedreigd te worden. Net daarom vermijdt een op de drie holebi's bepaalde plaatsen. Ook voelt een op de drie lgbtqi+-personen zich minstens één keer per maand onveilig ten gevolge van hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit.³

Dat gevoel van onveiligheid is helaas terecht, zo blijkt uit de resultaten van enquêtes en onderzoek: negen op de tien bevraagden zijn al in aanraking gekomen met verbaal homofob geweld. Een op de drie is in aanraking gekomen met fysiek homofob geweld, een op de vijf met materieel geweld en vier op de tien met

¹ <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/23253> en https://samenleven-in-diversiteit.vlaanderen.be/sites/samenleven-in-diversiteit/files/samenleven_in_diversiteit_2017_rapport.pdf

² A long way to go for LGBTI equality by European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf.

³ https://www.unia.be/files/Documenten/Publicaties_docs/onderzoekehsa12007.pdf

seksueel homofob geweld. Voor transgenderpersonen tonen de cijfers dezelfde trend.⁴ Dat zijn te hoge cijfers voor een Vlaanderen dat ernaar streeft dat iedereen in alle vrijheid en veiligheid, altijd en overal zichzelf kan zijn. Ook toont internationaal onderzoek^{5,6} aan dat er steeds meer sprake is van openlijke discriminatie en haatzaaiende uitlatingen ten aanzien van lgbtqi+-personen en dat er een stijging is van het aantal door lgbtqi+-fobie ingegeven haatmisdrijven. In 2017 was de score op de Rainbow Europe Index voor België 72 procent. Na een stijging in 2018 tot 79 procent, daalde de score weer in 2019 naar 73 procent en bleef ze in 2020 op hetzelfde niveau. België staat op de tweede plaats in de ranking van de Rainbow Europe Index.⁷

Het schaarse onderzoek naar daderprofielen in deze materie schetst hoofdzakelijk jonge jongens die opgroeien in een precair milieu, waarbij de volgende factoren een versterkende rol hebben op hun negatieve houding tegenover lgbtqi+-personen: de groepsdynamiek die tolerant is voor een negatieve houding ten opzichte van lgbtqi+-personen en een geloofsovertuiging met traditionele rolpatronen tussen mannen en vrouwen. Uit onderzoek van onder meer de Universiteit Gent⁸ blijkt ook dat een op de vijf jonge jongens tegen gelijke rechten is voor holebi's en evenveel jonge jongens in de publieke ruimte niet met een holebi geassocieerd willen worden. De typische dader van homofob geweld is jonger dan 30 jaar. Globaal gezien is die leeftijdscategorie verantwoordelijk voor 50 tot 60 procent van allerlei vormen van incidenten. De jongste dadercategorie, jonger dan 18 jaar, lijkt relatief vaker verantwoordelijk te zijn voor bedreiging of fysiek geweld. Daders zijn meestal laag opgeleid en zijn opgegroeid in moeilijke thuissituaties. De 'straatcultuur' van groepen jongeren blijkt een risicofactor te zijn, omdat het bewijzen van de eigen mannelijkheid bij die groepen een belangrijke rol speelt. Een meerderheid van de daders van homofob geweld heeft een strafrechtelijk verleden. Opvallend is dat de antecedenten maar zelden ook geweldsincidenten met discriminerende motieven betreffen.⁹ Ondertussen is een onderzoek naar dit thema opgezet, dat in 2023 zal worden opgeleverd.

Uit het onderzoek Samenleven in Diversiteit (SID) van 2017¹⁰ blijkt dat de aanvaarding van holebiseksualiteit moeilijker ligt bij de bevraagde buitenlandse herkomstgroepen dan de aanvaarding van gendergelijkheid. Bij de Belgische herkomstgroep vindt 90 procent dat homoseksuele mannen en lesbische vrouwen hun leven moeten kunnen leiden zoals zij dat willen. Bij de Poolse en Roemeense herkomstgroep zijn iets meer dan zes op de tien ondervraagden het daarmee eens. Bij de Turkse en Congolese herkomstgroep gaat minder dan de helft daarmee akkoord. De stelling dat twee personen van hetzelfde geslacht met elkaar mogen trouwen, scoort lager. Acht op de tien ondervraagden van de Belgische herkomstgroep is het daarmee eens. Bij de Roemeense herkomstgroep gaat om net geen vijf op de tien. Bij de Turkse en Congolese herkomstgroep zijn twee op de tien personen het daar (helemaal) mee eens. Ten slotte vindt zeven op de tien personen uit de Belgische herkomstgroep het oké als hun kind een partner heeft van hetzelfde geslacht. Bij de ondervraagden uit de Poolse herkomstgroep, en uit de Marokkaanse en Turkse herkomstgroep, gaat het respectievelijk om vier op de tien, en minder dan een op de tien. Uit de Zzzip-enquête blijkt dat een

⁴ <https://biblio.ugent.be/publication/7022938/file/7022939.pdf>; D'Haese, L., Dewaele, A., & Van Houtte, M. (2014). Geweld tegenover holebi's – II. Een online survey over ervaringen met holebigeweld in Vlaanderen en de nasleep ervan. Antwerpen: Steunpunt Gelijkekansenbeleid; Motmans, J., T'Sjoen, G., & Meier, P. (2015). Geweldervaringen van transgender personen in België. Antwerpen: Steunpunt Gelijkekansenbeleid.

⁵ A long way to go for LGBTI equality by European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-lgbti-equality-1_en.pdf.

⁶ <https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

⁷ <https://www.ilga-europe.org/rainboweurope/2020>

⁸ <https://biblio.ugent.be/publication/7022938/file/7022939.pdf>

⁹ Onderzoek: Beyond the box: attitudemeting m.b.t. seksisme, holebifobie en transfobie. Myrte Dierckx, Joz Motmans en Petra Meier (2014) + onderzoek Delwaide, Brants et al. 2007; Buijs et al., 2009, Harry, 1992.

¹⁰ https://samenleven-in-diversiteit.vlaanderen.be/sites/samenleven-in-diversiteit/files/samenleven_in_diversiteit_2017_rapport.pdf

problematische attitude hebben niet hetzelfde is als effectief geweld plegen tegen de doelgroep. Bij beledigingen en bij lichamelijk geweld zijn mensen met Noord-Afrikaanse roots echter wel met een kwart oververtegenwoordigd in vergelijking tot hun aandeel in de bevolking. De Noord- en Oost-Europeanen zijn met 4 procent oververtegenwoordigd in vergelijking tot hun aandeel in de bevolking. 58,3 procent van de daders is van West-Europese herkomst.

Die gegevens tonen aan dat meer inspanningen nodig zijn om die groepen via sensibiliserings- en bewustwordingscampagnes te bereiken. Momenteel voert de Vlaamse overheid geen extra sensibiliserings- en bewustwordingscampagnes voor het lgbtqi+-beleid. Wel ontvangen organisaties uit het middenveld, zoals Transgender Infopunt, çavaria, Lumi, KLIQ vzw en Belgian Pride, middelen voor hun werking en hun opdracht om te sensibiliseren. Daarnaast wordt er geïnvesteerd door de toekenning van projectmiddelen.

Het beleid bevat nog diverse werven waar structureel op gewerkt kan worden. In de afgelopen veertig jaar verhoogde de acceptatie en werden de rechten van lgbtqi+-personen versterkt, maar het mentale welbevinden van lgbtqi+-personen evolueerde niet mee. Uit onderzoek blijkt dat lgbtqi+-personen vaker een lager mentaal welbevinden hebben en een hoger risico lopen op suïcidegedachten. Meer aandacht en middelen zijn nodig om het welzijn van lgbtqi+-personen te verhogen. Een veelzijdig welzijnsbeleid zet in op alle levensdomeinen en levensfasen, met een focus op preventie en inclusieve zorg. Ook in het onderwijs kan er alleen door duidelijke communicatie vanuit de overheid en de schoolgemeenschappen in alle netten en op alle niveaus van het onderwijs een brede maatschappelijke aanvaarding en een attitudewijziging komen. Ook in het sport- en het jeugdbeleid blijven inspanningen nodig om lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie te voorkomen.

Slachtoffers van zulke haatmisdrijven en discriminatie kunnen momenteel terecht bij onafhankelijke gelijkheidsorganen (Unia, Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen en de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst). Daarnaast kunnen slachtoffers terecht bij organisaties van het Vlaamse middenveld zoals een CAW, het Transgender Infopunt, Lumi, 1712 enzovoort. Die organisaties werken daarvoor samen met de onafhankelijke gelijkheidsorganen en met de politie, en in opvolging daarvan met Justitie.

Bij welk orgaan een slachtoffer precies terecht kan met de melding, hangt af van de discriminatiegrond en het domein waarbinnen het gebeurt. Bij discriminatie of geweld op grond van seksuele geaardheid is Unia bevoegd om de melding te registreren en te behandelen. Bij discriminatie of geweld op grond van genderidentiteit en -expressie zijn de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst en het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) bevoegd. Wie nu bij een orgaan aanklopt dat niet bevoegd is voor het domein waarop het geweld of de discriminatie gebaseerd is, wordt doorverwezen. Omdat het vaak nog een grote stap is om melding te maken, zouden slachtoffers onmiddellijk melding moeten kunnen maken en achteraf, zonder hun verhaal opnieuw te moeten brengen, doorverwezen moeten worden naar de gepaste ondersteuning en hulpverlening. Dat houdt echter in eerste instantie verband met het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer en is niet noodzakelijk te wijten aan een gebrekkige samenwerking tussen de verschillende instanties. Voor slachtoffers is het essentieel dat ze op een laagdrempelige wijze melding kunnen maken van een incident en toegang krijgen tot de nodige ondersteuning en hulpverlening.

In de toekomst zal het Vlaamse Gelijkekansencentrum een belangrijke schakel zijn in het meldlandschap. Het centrum zal als voordeel hebben dat het, wat de Vlaamse non-discriminatiedecreetgeving betreft, de opdrachten van Unia en de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst zal bundelen. Dat werkt de fragmentering binnen het aanbod voor slachtoffers weg.

Na een daad van discriminatie of geweld kan een slachtoffer ervoor kiezen om dat te melden, aangifte te doen of een klacht in te dienen. Bij een melding neemt het slachtoffer iemand in vertrouwen en vertelt wat er gebeurd is. Dat kan intern bij een vertrouwenspersoon, maar ook bij organisaties als Unia, de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst of het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen. In de toekomst zal dat mogelijk zijn bij het (toekomstige) Vlaamse Gelijkekansencentrum. Alleen een melding kan anoniem. Ook anonieme meldingen kunnen in de statistieken opgenomen worden via bijvoorbeeld Unia en Lumi.

Een aangifte van een strafbaar feit wordt bij de politie gemeld. Zowel een slachtoffer als een getuige kan aangifte doen. De politie stelt na de aangifte een proces-verbaal op waarvoor persoonsgegevens noodzakelijk zijn, en start daarna altijd een onderzoek bij vermoeden van een misdrijf. Een aangifte is dus niet anoniem. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan daarop een uitzondering gemaakt worden.

Voor de meeste misdrijven gaat de politie na een aangifte over tot vervolging. In enkele uitzonderlijke gevallen, zoals bij klachtmisdrijven, heeft de politie een formele klacht van het slachtoffer nodig om tot vervolging te kunnen overgaan. Alleen het slachtoffer bepaalt of er een strafprocedure gestart wordt, en moet daarvoor aangifte doen en een klacht indienen.

Momenteel is er een dubbele onderrapportering van meldingen, aangiftes en klachten over discriminatie en geweld tegen lgbtqi+-personen om van volgende redenen^{11 12}:

- de categorisering van de registratie van meldingen en aangiften gebeurt niet uniform, waardoor niet alle incidenten die onder die problematiek vallen, geregistreerd worden als geweld of discriminatie op basis van genderidentiteit of seksuele oriëntatie;
- er is een lage meldings- en aangiftebereidheid door¹³:
  - een gebrek aan vertrouwen dat de instanties de melding of aangifte zullen opvolgen;
  - het minimaliseren van de feiten door slachtoffers;
  - angst voor de reactie van de politie;
  - angst voor escalatie;
  - angst voor vernedering;
  - angst dat niemand kan helpen;
  - angst om uit de kast te komen;
  - de wil om het privé te houden;
  - de wil om te proberen om het zelf op te lossen;
- jongeren die slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag met een machtsonevenwicht door een leeftijdsverschil of verschil in machtspositie én waarbij iemand van hetzelfde geslacht dat gedrag heeft gepleegd, hebben een nog moeilijkere positie doordat ze een dubbel taboe moeten doorbreken voor ze melding maken of aangifte doen van dat misbruik;
- de bestaande hulplijnen voor meldingen zijn nog onvoldoende bekend;
- slachtoffers, politie en parket interpreteren de aard van discriminatie op basis van geslacht. Genderidentiteit wordt door velen onlosmakelijk gekoppeld aan het beschermde criterium van de transidentiteit, inclusief door de slachtoffers zelf en door de politie en parket.

Daardoor is er een groot dark number, dat is het verschil tussen de daadwerkelijke incidenten en de gemelde incidenten. Dat leidt tot een slecht overzicht van de omvang van de werkelijke problematiek. Bovendien krijgen heel veel slachtoffers

¹¹ <https://www.unia.be/nl/publicaties-statistieken/publicaties/onderrapportering-en-seponering-van-discriminatie-feiten-2020>

¹² <https://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=117440824>

¹³ <https://cavaria.be/aangiftebereidheid-van-slachtoffers-van-holebi-en-transfoob-geweld>

daardoor niet de hulp en ondersteuning waarop ze recht hebben en die ze ook nodig hebben.

Er is nog ruimte om meer in te zetten op sensibiliserings- en bewustwordingscampagnes, zowel preventief, ter voorkoming van die problematiek en het realiseren van een mental shift bij mogelijke daders, als voor de slachtoffers, zodat ze de nodige hulp en ondersteuning krijgen. Daarnaast leeft er nog veel onwetendheid bij organisaties, omstanders of vertrouwenspersonen in alle sectoren over hoe slachtoffers op te vangen en te begeleiden in het proces.

Met omstanders wordt bedoeld: familieleden, vrienden, getuigen en alle andere personen die feiten met betrekking tot lgbtqi+-aanvallen zien gebeuren. Ze moeten ook in het hele beleid mee worden opgenomen, zodat ook zij kunnen reageren, en het slachtoffer kunnen ondersteunen en versterken in het proces.

Een belangrijk instrument om slachtoffers van lgbtqi+-gerelateerd geweld over de streep te trekken om klacht in te dienen is het mogelijk maken van anonieme aangiftes. Zo kan de drempel die slachtoffers om verschillende redenen, zoals schaamte, angst, de vrees zelf aanleiding te hebben gegeven tot het geweld tegen hun persoon, niet durven te overschrijden, gevoelig worden verlaagd. In de plenaire vergadering van de Belgische Senaat werd daarover op 26 februari 2021 een voorstel van resolutie aanvaard waarin de Federale Regering verzocht wordt om het indienen van anonieme klachten mogelijk te maken.

Tot slot moet ook het nieuwe interfederale actieplan SOGIESC, waaraan Vlaanderen actief meewerkt en dat wordt verwacht in het najaar 2021, het beleid van de federale overheid en de deelstaten om lgbtqi+-gerelateerd geweld en lgbtqi+-fobie te voorkomen, beter helpen stroomlijnen (SOGIESC: Sexual Orientation, Gender Identity and Expression and Sex Characteristics). Het wordt de derde editie van het interfederale actieplan. In de toekomst is het bovendien aangewezen dat de plannen chronologisch op elkaar aansluiten.

Freya PERDAENS
Orry VAN DE WAUWER
Stephanie D'HOSE
An MOERENHOUT
Maxim VEYS

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat:
  - 1° Vlaanderen een internationale voortrekkersrol speelt op het vlak van gelijke kansen en rechten voor lgbtqi+-personen (lgbtqi+: lesbian, gay, bisexual, transgender, questioning, intersex, plus);
  - 2° ondanks de ranking op de tweede plaats, de score van België op de Rainbow Europe Index na een verhoging van 72 naar 79 procent in 2018, licht terugviel naar 73 procent in 2020;
  - 3° het onderzoek Samenleven in Diversiteit (SID) van 2017 stelt dat de aanvaarding van holebiseksualiteit moeilijker ligt bij de bevraagde buitenlandse herkomstgroepen dan de aanvaarding van gendergelijkheid;
  - 4° negen op de tien holebi's in aanraking zijn gekomen met verbaal homofob geweld. Een op de drie kwam in aanraking met fysiek homofob geweld, een op de vijf met materieel geweld en vier op de tien met seksueel homofob geweld. Voor transgenderpersonen geven de cijfers dezelfde trend aan;
  - 5° uit "A long way to go for LGBTI equality", een onderzoek door the European Union agency for fundamental rights uit 2019, blijkt dat meer dan 60 procent van de holebi's zichzelf niet durft te zijn in publieke ruimtes uit angst om bedreigd te worden en een op de drie holebi's daarom bepaalde plaatsen vermijdt;
  - 6° uit datzelfde onderzoek blijkt dat twee op de drie holebi's bang zijn om hand in hand met hun geliefde op straat te lopen, uit angst voor verbaal of fysiek geweld;
  - 7° een op de drie lgbtqi+-personen zich minstens één keer per maand onveilig voelt vanwege zijn seksuele geaardheid of genderidentiteit;
  - 8° uit onderzoek en enquêtes, zoals de enquête van de European Union Agency for Fundamental Rights over de situatie van lgbtqi+-personen in de EU, en uit verslagen zoals Born Free and Equal: Sexual Orientation and Gender Identity in International Human Rights Law van de Verenigde Naties, blijkt dat er in bepaalde landen binnen en buiten de EU steeds meer sprake is van openlijke discriminatie en haatzaaiende uitlatingen ten aanzien van lgbtqi+-personen. Het aantal door lgbtqi+-fobie ingegeven haatmisdrijven neemt in bepaalde landen binnen de EU toe, hoewel die aanvallen in strijd zijn met de grondrechten van lgbtqi+-personen;
  - 9° uit onderzoek blijkt dat lgbtqi+-personen vaak een lager mentaal welbevinden hebben en een hoger risico lopen op suïcidegedachten. In de afgelopen veertig jaar is de acceptatie van lgbtqi+-personen weliswaar verhoogd en werden hun rechten versterkt, maar hun mentaal welbevinden is niet in dezelfde mate mee geëvolueerd;
  - 10° jongeren over het algemeen toleranter zijn als het over seksuele diversiteit gaat, maar minder goed scoren op het vlak van actieve lgbtqi+-fobie. Uit onderzoek van onder meer de Universiteit Gent blijkt bovendien dat een op de vijf jonge jongens aangeeft tegen gelijke rechten voor holebi's te zijn. Een op de vijf jonge jongens wil liever niet geassocieerd worden met een holebi in de publieke ruimte;
  - 11° slachtoffers vaak pas aangifte bij de politie doen nadat de periode waarin concrete vaststellingen gedaan kunnen worden die de feiten of geleden schade onderschrijven, al overschreden werd;
  - 12° er een lage meldings- en aangiftebereidheid is na lgbtqi+-gerelateerd geweld. Daar zijn diverse redenen voor: gebrek aan vertrouwen dat instanties iets met hun melding of aangifte zullen doen, het minimaliseren van de ondergane feiten, angst voor de reactie van de politie, escalatie of vernedering, de overtuiging dat niemand kan helpen, angst om uit de kast te komen, de wil om het privé te houden en de wil om te proberen het zelf

- op te lossen. Daardoor is er een grote onderrapportering, wat zich uit in een zogenaamd dark number van voornoemde incidenten;
- 13° er een te beperkte bekendheid en bereikbaarheid is van de bestaande hulporganisaties en hulplijnen voor lgbtqi+-slachtoffers;
  - 14° veel slachtoffers niet bereikt worden voor ondersteuning en hulpverlening bij de verwerking van het incident;
  - 15° slachtoffers van haatmisdrijven en discriminatie momenteel terechtkunnen bij de onafhankelijke gelijkheidsorganen (Unia, Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen, en de Genderkamer) en bij tal van organisaties in het Vlaamse middenveld (de CAW's, het Transgender Infopunt, Lumi enzovoort), die echter geen uniforme registratie en categorisering hanteren. Dat werkt een dubbel dark number in de hand: naast de onderrapportering doordat er minder meldingen zijn dan feiten, is er de onderrapportering doordat de feiten niet (uniform) geregistreerd worden als specifiek geweld op basis van genderidentiteit of seksuele oriëntatie. Daardoor is er een acuut gebrek aan overzicht van het totale aantal lgbtqi+-gerelateerde meldingen die bij al die organisaties worden gedaan;
  - 16° na de effectieve melding van een incident, slachtoffers vaak verschillende keren hun verhaal opnieuw moeten brengen om de juiste hulp te krijgen. Een ketenaanpak en samenwerking met het federale niveau, wat politie en justitie betreft, is daarbij dus aangewezen;
  - 17° er binnen de grenzen van de bepalingen over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer nog ruimte is voor de verbetering van de samenwerking tussen de onafhankelijke gelijkheidsorganen en andere organisaties waarbij er melding wordt gemaakt van geweld tegen lgbtqi+-personen;
  - 18° er meer aandacht moet gaan naar de emotionele impact van gewelddelicten bij slachtoffers;
  - 19° hulporganisaties zelf vragen om gerichte sensibilisering en om informatie te verkrijgen zodat ze slachtoffers van lgbtqi+-gerelateerd geweld kunnen ondersteunen;
  - 20° er nog maar weinig onderzoek is gevoerd naar daderprofielen. In dat schaarse onderzoek wordt aangegeven dat de daders van homofoob geweld vooral jongens zijn die opgroeien in een precair milieu, waarbij de volgende factoren een versterkende rol hebben: er heerst een groepsdynamiek van tolerantie voor een negatieve houding tegenover holebi's en een sterk geloof in de traditionele rolpatronen van man en vrouw;
  - 21° de communicatie en het bijbehorende morele gezag van vertegenwoordigers van religieuze instellingen een impact heeft op het gedrag van de leden van hun geloofsgemeenschap;
  - 22° Vlaanderen de mogelijkheid heeft om via de verschillende beleidsdepartementen bij te dragen tot een mentaliteitsverandering die de aanvaarding van lgbtqi+-personen al op vroege leeftijd bij jongeren kan stimuleren en op die manier lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie in de kiem kan smoren;
  - 23° het derde interfederale actieplan SOGIESC momenteel in voorbereiding is en in het najaar van 2021 wordt verwacht (SOGIESC: Sexual Orientation, Gender Identity and Expression and Sex Characteristics);
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
- 1° informatie over de instanties waarbij melding gemaakt kan worden op basis van seksuele geaardheid, genderidentiteit en -expressie beschikbaar te stellen aan bestaande organisaties;
  - 2° na te gaan hoe die organisaties slachtoffers van lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie kunnen ondersteunen in de aanloop van het indienen van een klacht en het mogelijk te maken dat via de eerstelijns hulp al vaststellingen worden gedaan, nog voor een slachtoffer klaar is om klacht in te dienen;

- 3° van het nog op te richten Vlaamse Gelijkekansencentrum, dat het Vlaamse takenpakket van Unia zal overnemen, een belangrijke actor te maken in dat debat en het beleid daarover, waarbij ook de goede samenwerking met de lokale besturen verzekerd wordt;
- 4° een regeling uit te werken zodat slachtoffers melding kunnen doen bij de eerste hulporganisatie die ze contacteren, het eerste aanspreekpunt en of eender welke hulporganisatie, waarna pas in een volgende fase het dossier voor diepgaandere opvolging doorverwezen zou worden;
- 5° meer in te zetten op het bekendmaken van de bestaande hulplijnen, zoals Lumi, Transgender Infopunt, 1712, die de ervaring hebben met en kennis hebben over die specifieke problematiek;
- 6° een uniforme registratiecategorisering in te voeren van meldingen van intimidatie of geweld op basis van seksuele geaardheid of genderidentiteit en -expressie bij alle verschillende organisaties en hulplijnen; waarbij er een specifieke categorie is voor lgbtqi+-geweld;
- 7° via de invoering van een uniforme registratiecategorisering voor lgbtqi+-geweld een betere verbinding en wisselwerking tussen de verschillende hulplijnen te realiseren zodat vlot registreren en doorverwijzen mogelijk wordt;
- 8° verder in te zetten op verruiming van de capaciteit en de openingsuren van de hulplijnen, en te blijven streven naar een verdere professionalisering van die meldpunten door te zorgen voor gerichte permanente vorming en opvolging voor de personeelsleden en vrijwilligers die de meldpunten bemannen;
- 9° niet uitsluitend te focussen op fysieke letsels, maar ook de emotionele impact bij slachtoffers in ogenschouw te nemen. Daarbij moeten betere structurele samenwerkingen met lgbtqi+-organisaties in dat verband leiden tot een meer gerichte doorverwijzing van slachtoffers naar hulp op maat binnen het bestaande zorglandschap;
- 10° de meldingen vanuit verschillende hulplijnen en dergelijke via jaarlijkse gecentraliseerde kwalitatieve en kwantitatieve rapportage te centraliseren, de tendensen nauw op te volgen en het beleid op basis daarvan bij te sturen;
- 11° te onderzoeken welke doelgroepen moeilijk bereikt worden en gericht werk te maken van extra sensibilisering om zo de tendens van onverdraagzaamheid bij hen tegen te gaan;
- 12° het aanbod van het vierhoeksoverleg tegen homofobie (het lokaal bestuur, de politie, het maatschappelijk middenveld en Unia of in de toekomst het Vlaamse Gelijkekansencentrum) beter bekend te maken bij de lokale besturen zodat ze kort op de bal kunnen spelen en daadkrachtig daders kunnen volgen;
- 13° gebruik te maken van de resultaten van het lopende onderzoek naar holebifootbal en transfoob geweld (oplevering 2023) voor preventieve sensibiliserings- en bewustmakingscampagnes die gericht zijn op bekende daderprofielen, en daarnaast gebruik te maken van al bestaand onderzoek;
- 14° acties te ondernemen om zo veel mogelijk slachtoffers van misdrijven die verband houden met de seksuele geaardheid of genderidentiteit of -expressie, aan te moedigen aangifte te doen van die feiten en een klacht in te dienen bij de politie;
- 15° een extra focus te leggen op de problematiek van het dubbele taboe van grensoverschrijdend gedrag bij de lgbtqi+-gemeenschap, waarbij trajecten uit verschillende sectoren als inspiratiebron kunnen dienen;
- 16° te onderzoeken in welke mate het aangewezen is om bij andere beleidsdomeinen een traject op te richten dat vergelijkbaar is met het traject dat bestaat binnen de jeugdsector met de aanspreekpunten integriteit (API's), en de sportsector met de API's en het Vlaams sporttribunaal, gelet op de meerwaarde van die trajecten;

- 17° de sensibiliserings- en bewustwordingsopleidingen niet alleen open te stellen voor hulporganisaties, maar ook voor de opleidingen tot aanspreekpunt integriteit die nu al bestaan binnen de sport- en jeugdsector;
- 18° die thematiek en de impact van de communicatie vanuit geloofsgemeenschappen en de seculiere levensbeschouwingen te agenderen op de Vlaamse interlevensbeschouwelijke dialoog;
- 19° via het onderwijs in overleg met onderwijspartners verder te werken aan een mentaliteits- en attitudeverandering die lgbtqi+-gerelateerd geweld en discriminatie probeert te voorkomen door:
- a) scholen te ondersteunen in het voeren van een inclusief antipestbeleid met specifieke aandacht voor lgbtqi+-personen, gericht op zowel leerlingen als onderwijsprofessionals;
  - b) scholen te sensibiliseren over de vele manieren waarop ze, met sterke betrokkenheid van de leerlingen, onveiligheid, onzichtbaarheid en sociale uitsluiting van lgbtqi+-jongeren kunnen tegengaan;
  - c) aandacht te hebben voor seksuele en genderdiversiteit in de eindtermen van het basisonderwijs naar analogie van de eerste, tweede en derde graad van het secundair onderwijs, en de bestaande lesmaterialen maximaal in het onderwijs te integreren;
- 20° een veelzijdig welzijnsbeleid ten aanzien van lgbtqi+-personen te ontwikkelen dat inzet op alle levensdomeinen en levensfasen, met een focus op preventie en inclusieve zorg, en daartoe de volgende concrete acties te ondernemen:
- a) de aandacht voor lgbtqi+-thema's in de welzijns- en zorgsector gangbaar te maken, zodat er automatisch rekening wordt gehouden met de noden van lgbtqi+-personen;
  - b) in de opleidingen voor die sectoren voldoende aandacht te besteden aan lgbtqi+-thema's;
  - c) gericht onderzoek te voeren naar het welzijn van lgbtqi+-personen en naar preventie en zorg op maat om het welzijn van lgbtqi+-personen te verhogen en toe te zien op de uitvoering van het suïcidepreventiebeleid, waarin lgbtqi+-personen als expliciete risicogroep erkend zijn;
  - d) op de website 1712.be van de professionele hulplijn voor vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling relevante informatie toe te voegen over lgbtqi+-gerelateerd geweld;
- 21° er bij de Federale Regering op aan te dringen dat ze:
- a) acties onderneemt zoals er in Vlaanderen al diverse bestaan, om zo veel mogelijk slachtoffers van misdrijven die verband houden met seksuele geaardheid of genderidentiteit en -expressie aan te moedigen aangifte te doen van die feiten en een klacht in te dienen bij de politie;
  - b) vaart zet achter het opstellen en uitrollen van het interfederaal actieplan SOGIESC;
  - c) meldingen bij de politie die niet leiden tot een klacht, op kan nemen in de jaarcijfers over lgbtqi+-gerelateerd geweld;
  - d) werk maakt van het afschermen van de identiteit van het slachtoffer bij het instellen van een onderzoek naar aanleiding van een aangifte van lgbtqi+-gerelateerd geweld;
  - e) het onthaal, de opvang en de dossierbehandeling van slachtoffers van geweld en discriminatie gerelateerd aan lgbtqi+, bij de politiediensten optimaliseert door middel van relevante opleidingen en bijscholingen.

Freya PERDAENS
Orry VAN DE WAUWER
Stephanie D'HOSE
An MOERENHOUT
Maxim VEYS